

ኡብ እዋን ልደት ንሰላም ንርከባ

ንባባት፡ ዮሐንስ 14:27-31

ሰላም

ዝብል ቃል ብብዙሕ ናይ ማእከላይ ምስራቕ ቋንቋታት ንሰናይ ትምኒት ዝገልጽ ቃል እዩ። ሴማዊ መበቐል ዘለዎም ቋንቋታት ዳርጋ መብዝሕትኦም ዝጥቀሙሉ መግለጺ ፍቕሪ፤ ሰናይ ትምኒት እዩ። “Peace” “Shalom” ዝብል ቃል ኡብ ሕብረተ ሰብ እስራኤል ናይ ሰናይ ትምኒት መግለጺ እዩ።ኡብ ቋንቋ ግዕዝ፤ ትግሪኛ፤ ትግሪይብሉን፤ዓረብኛ፤ዕብራይስጢ ወዘተ። ሰላም ክንብል ከሎና ርግኣት፣ ድሓን፣ ቅሳነት የሰምዕ። ንሓደ እንፈትዎ በል ሰላም ኩን እናበልና ኡብ ድለትናን ድለት ኣምላኽን ዝተመርኮሰ ሰናይ ትምኒትና ንገልጸሉ/ላ። ደቂ ሰብ ከም ሰላም ገርና እንጸምኦ ነገር የብልናን። ግን ሰላም ክንብል ከሎና እንታይ ማለትና ኢና?

ሰላም ኡብ እዋናት ምጽኣት እንታይ ተስምዕ? ሰላም ኡብ ሓደ ሕይወት ብከመይ ትርከብ ብኣኡ ኣቢልና ኡብ ሰድራ ኡብ ሃገር ኡብ ዓለም ሰላም ብኸመይ ክንረኽባ ንክእል? ናይ ሰላም ኣወጅቲ ብዓል መን እዮም። ኡብ ቅዱስ መጽሓፍ ሰላም ካብ ቅሳነት ንላዕሊ እዩ።ምሉእ ርግኣት፣ ዕረፍቲ፣ ዑቕባ፣ ክብሪ ተስምዕ። ገሊኡ እዋን ናይ ኩሉ መሲሓዊ በረኽት የሰምዕ። “እቲ ብሥራት ዘብሥር፣ ሰላም ዘውሪ፣ ሠናይ ዘብሥር፤ መድኃን ዘውሪ፤ ንጽዮን ከኣ ኣምላኽኪ ነጊሡ እዩ ዚብላ ኣኽራን ኣቋሪጹ ኺመጽእ ከሎ ክንደይ ግሩም እዩ” (ኢሳ. 52:7)። ኡብዚ ሰላም ምስ ድሕነት ትመሳሰል። እቲ ሓዲስ ኪዳን ኪዳን ናይ ሰላም ይብሃል (ሕዝቅኤል 37:26)። ወንጌሌ ወንጌል ሰላም ይብሃል (ኤፌ. 6:15)። ሰለዚ ሰላምን ፍቕርን ዝብላ ቃልት ምሉእ ትሕዝቶ ናይ ኪዳንን ወንጌሌን ጠርኒፋ የቕርበልና። ኡብ ብሉይ ኪዳን ምስ ርትዒ ተተሓሔዛ ንረኽባ “ ፍቕር ወሰላም ተሰዓማ ርትዕስ እምድር ሰረጸት”ምሕረትን ሓቅን ተራኽባ፣ ሓቅን ሰላምን ተሰዓማ።(መዝ 85:10)። ኡብ ሕዲስ ኪዳን ምስ ጸጋ ተኣሳሲራ ትግለጽ። ቅዱስ ጳውሎስ “ብእምነት ካብ ጸደቕና ምስ ኣምላኽ ሰላም ኣሎና” (ሮሜ. 5:1)። ብርግጽ ሰላም ምስ ኣምላኽ ኣንተሎና ጸጋ ኣምላኽ ኣባና ኣሎ።

ጎ.ኢ.ክ. ንሰማይ ቅድሚ ምዕራጉ ንሓዋርያቱ ክፋነዎም እንከሎ እቲ ዝበለጸ ህያብ ሰላም ሂብዎም፤ ኡብ ምድራዊ ሕይወቱ ክብሎ ዘይንሰምዖ ድሕሪ ትንሣኤኡ ግን ብተደጋጋሚ “ሰላም ምሳኻትኩም ይኹን” “ሰላመይ እህበኩም ኣሎኹ” ክብሎም ንሰምዖ። እዚ ክርስቶስ ዝህቦ ሰላም ኡብቲ ፍሉይ ፍጹም ሓጎስን ነጻነት ዘብጽሕ እዩ። እዚ ኡብ ምልኣት ኡብቲ ተልእኮ ኢየሱስ ዘብጽሕ እዩ። እዚ እቲ ዓለም ዝህቦ ሰላም ኣይኮነን። ኡብዚ ሰላም ከምቲ ዓለም ዝርድኦ ኣይኮነን። ንኢየሱስ ሰላም ክብሃል እንከሎ ጎነጽ ዘይምህላው ኣይኮነን እንታይ ድኣ ልዕሊኡ እዩ። ኡብ ጊዜ ጸበባ ጎኒ ጎኒ እውን ክህሉ ዝክእል ሰላም እዩ። ሰላም ውሽታዊ ነገር እምበር ግዳማዊ ነገር ኣይኮነን። ካብቲ ኡብ ውሽጥና ዘሎ ቅሳነት ዝምንጨፍ እዩ። ካብቲ ኣምላኽ ምሳና ኣባናን ዘለዎ ርክብ ዝምንጨፍ እሞ ንሕና ኡብቲ ሓቀኛ ኩነትና ክንህሉ ከሎና እዩ። እዚ ዓይነት ሰላም ናይ ሞት ፍርሒ እውን ክወሰዶ ዘይክእል እዩ።

ኢየሱስ ካብኦም ብምኻዳ እውን ክወሰዶ ዘይክእል እዩ። ንሓዋርያቱ ከም ዝበሎ ብሓቂ ተፍቅሩኒ እንተ ኾንኩም ኣብ ኣቦ እኸይድ ኣሎኹ ምስ በልኩኹም መተሓጎስኩም ምኽንያቱ ኣብኡ ቦታ ከሰናድወልኩም እዩ ዝኸይድ ዘሎኹ ኢልዎም። ጉዕዞ ሰማይ ኣብዚ ምድሪ እዩ ዝጀምር። ርድኢትን ትምህርትን ውንጌል ንሰላም ብዘርኢ ክንርዳእ ተልእኮ ኢየሱስ ክንኣምንን ክንፈልጥን ኣሎና። ሰላም ኢየሱስ ንኣኡ ብምምሳልን ንኣኡ ብምስማዕን እዩ እትርከብ።

ኣብ ናይ ሎሚ ኣስተምህሮና እምብኣር ክነስተንትነሉ ተቐሪቦዮ ዘሎኹ ብሓፈሻ ሰላም ንኣና ንኣመንቲ ብፍሉይ ከኣ ኣብ ልደት መድሓኒና ኣብ እንቀራረብሉ ዘሎና እዋኑ ምስ ኣምላኽ ዘሎና ርክብ ብፍሉይ ክንሓሰብሉ ዘዘኻኽረና እዋን ስለ ዝኾነ ንክርስቶስ ክንረክብ ኣብ ሰላም ክንርከብ ኣሎና። እምብኣር ሰላም ብፍሉይ ኣብ እዋን ልደት ክንረኽባ ግድነት እዩ ምኽንያቱ ክርስቶስ ዝመጸ ሰላም ክህበና እዩ። ንውሃብ ሰላም ሰላሙ ክንቅበል ኣብ ምርጫ ዝወርድ ጉዳይ ኣይኮነን። ክርስቶስ ማለት ገባር ሰላም መምህር ሰላም ኣዋጅ ሰላም ማለት እዩ ወልእኳ ኩነታትና ካልእ እንተሎ። ኣብ ንቡር ሰላም ክንምልስ እምብኣር ሎሚ እዋኑ እዩ።

ኣብ ሕልናና ኣቲና ዘተ ምስ ኣምላኽ ክንኣቱ እሞ ንኣምላኽ ረኺብዮ ምስኡ ውዲለ ምስኡ ተሃሪቦ ክንብል ክንክእል ኣሎና። ዓለምና ሎሚ ጸጊምዋ ዘሎ ሰብ ኣብ ውሽጡ ብግሉ ኣብ ስድርኡ ኣብ ሕብረተ ሰብ ሰላም ስኢኑ ኩሉ ክጭነቅ ይርኣ ኣሎ ነዚ ኩሉ ዝቅይር ኣምላኽ ኣሎና ሓንትሶ ትብዓት ለቢሰና ኣምላኽ ኣበሎ ኣናበልና ኣብ ልብና ኣብ ሕይወትን ኣብ ከምና ዝበሎ ሰባት ንድለዮ።

ርድኢትክሰፍሕ ብሕቶ ክንቅጽሎ ፣ ሰላም እንታይ እዩ? ስለምንታይ ንደቂ ሰብ ሰላም ዘድልዩና ሰላም መቐላ ኣበይ እዩ/ ሰላም ዘይብሉ ሕይወት እንታይ ይገድሎ.

ፍጥረት ሰብ ካብ ምጅማሩ ምስ ተፈጥረ ኣምሳል ኣምላኽ ኮይኑ ክነብር ምእንቲ እዩ ተፈጠሩ ኣብ ክብሪ ኣምላኽ ክሳተፍ እሞ ቅሱን ርጉእ ሕይወት ክነብር ኣብ ገነት እንከለው ኣዳምን ሌዋንን ዘስተማቅርዎ ዝነበሩ ሓጎስ እዩ ንሱ ኸኣ ንኣምላኽ ይርእይዎ ይሰምዕዎ ምስኡ ነርም ሰቓይ ዝብሃል ኣይነበርዎን ኩሉ ጊዜ ሰላም እዩ ነሩ። ሰላም ማለት ሓቀኛ ትርጉሙ ምስ ኣምላኽ ምንባር እዩ። ምስ ኣምላኽ ሓደ ምስ ኮንካ ዝርከብ ሕይወት ንሱ ሰላም ይብሃል። ኣዳምን ሌዋንን ነዚ የስተማቅርዎ ነርም ኮይኑ ግን ጸላኢ ተግባራዊ ሕሱም ጸላኢ ምስ ኣምላኽም ክነብሩ ዘይደሊ ሰላምም ዝዘርግ፤ ካብ ቦታ ሓጎስ ኣብ ሓዘን ክነብሩ ዝደሊ ረኺቦም እሞ ንኣኡ ምስ ሰምዑ ሰላም ኣጥፊኦም። እዚ ምስ ኣምላኽ ዘነበርዎ ዘመን ሰላም ክንብሎ ንኸእል፣ ነብያት ንሰላም ብብዙሕ መገዲ ሰቢኸማ ካብቶም ብዘያዳ ንሰላም ዝሰበኸ ነብያት ኢሳያስ ነቢ እዩ ንሱ ኣብ ምዕራፍ 11 ነቲ ብኢየሱስ ክመጽእ ዘለዎ ሰላም ይንበ። “ተኹላ ምስ ዕዮት ክሰፍር ነብሪ ኸኣ ምስ ማሕሰእ ክድቅስ እዩ፣ ላምን ድብን ብሓደ ወፊረን ክበልዓ እዩን፣ ወለልደን ከኣ ብሓደ በጥ ክብሉ እዮም፣ ዚጠቡ ቆልዓ ኣብ ጥቓ እንዳ ተመን ኪጸወት እዩ” ይብል። ኩሎም ነብያት ሓቀኛ ሰላም ካብ ኣምላኽን ምስ ኣምላኽ ዘሎካ ርክብ ከም ዝውሰኖን ገሊጾም። ንደቂ እስራኤል ተመለሱ እቲ ሓቀኛ ሰላም ኣብቲ ምስ ኣምላኽ ዝገብርዎ ተኣምኖ ከም ዝምስረት ይገልጹ። ኣብ ሌዋውያን 26:3~13፣ መገዲ ኣምላኽ እንተ ሓለው ኩሉ ከም ዝሀቦም ይነግረና። ኣብ መገዲ ኣምላኽ ጽኑዓት ክኾኑ ይግብኡም። ኣብ መዝ 35:27 እቶም ኣብ ጽድቂ ኣምላኽ ዝነበሩ ኩሉ ጊዜ ኣብ ሓጎስ ከምዝነበሩ ይገልጹ።

ሰላም ህያብ ኣምላኽ እዩ። እስራኤላውያን እቲ ዝመጽእ መስሕ ሰላም ዘምጽእ ምዃኑ ብተሰፋ ይጽበዩ ነርም። ኣብ ዜካርያስ 9:9 “ኣጽዮን ተሓጎሲ ንጉሥኪ ይመጽእ ኣሎ” እናበለ ናይ ምሲሕ ምምጽእ ሓጎስ ቅሳነት ከም ዘምጽእ ይንበ። እቲ መስሕ ናይ ሰላም ንጉሥ ይብሃል (ኢሳ 9:6)።

አብ ኩሉ እንተ ረከና ሰላም ክብሃል እንከሎ ኪኖ ዝኾነ ውግእ ክርኢ ከምዘለዎ ንርኢ። ሰላም እምብኡር መንፈሳዊ ቅሳነት ርግኦት የሰምዎ። ኩሉ ብሉይ ኪዳን ኣብ ሓዲስ ኪዳን ክንበጽሕ እዎ ምልክት ርድኢት ድሕነትና ክንርክብ ዝሕግዞና እዩ። ንብሉይ ኪዳን ብርድኢት ሓዲስ ኪዳን ክንነገሩ ከሎና ሓቀኛ ትርጉሙን ዓላምኡን ክንፈልጥ ንክእል። ኢየሱስ ክርስቶስ እምብኡር ንኦሪት ከጥፍኦ ዘይኮነስ ክሕድሶ እዩ መጺኡ። ናቱ ኣብ መንጎና ምሕዳር ዕርቂ ኣምላኽን ሰብን ከምጽእ እዩ። ነቲ ብሰንኪ ቀዳሞት ወለድና ዝተበትከ ርክብና ክሕድሶ ኣብ መንጎና ከግና ሰብ ኮይኑ ብዘይካ ሓጢአት።

ኢየሱስ ክርስቶስ እምብኡር ነዚ ዝጠፍኦ ሰላም ክመልስ ከግና ሥጋ ለቢሱ ዝለዓለ ሰላም ኣምጺኡልና። ካብ ቅድሚ ውድቀት ዝነበረ ርክብ ኣምላኽን ሰብን ክርስቶስ ከግና ሰብ ምስኮነ ዝተረኸበ ርክብ ይበልጽን ይሓይሽን። ቅድሚ ውድቀት ዝነበረ ሰላም ናይ ተፈጥሮ ሰላም ክንብሎ ንክእል ድሕሪ ሞት ክርስቶስ ዝተረኸበ ሰላም ከእ ናይ ድሕነት ሰላም ይብሃል። እንተኾነ ክርስቶስ ከምጽኦ ሰላም ናታትና ምትሕብባርን ናታትና ድለትን ክሕወሶ እንከሎ ምሉእ ድሕነት የምጽእልና። ሰብ ኣብ ሰላም ክወፍር እጃሙ ከበርክት ግድን ኮይኑ እንተዘይኮነ ሰላም ክርክብ ኣይክእልን እዩ። ሰላም፣ ኣምላኽን ሰብን ዝወፍሩሉ ግራት እዩ። ኣብዙ ክልቲኦም እጃሞም የበርክቱ። ሰብ ንሰማይ ጥራይ ጠጫቱ ለውጢ ከምጽእ ኣይክእልን እዩ እጃሙ ከበርክት ይግባእ። “እቲ ብዘይድላይካ ዝፈጠረካ ኣምላኽ ብዘይድላይካ ኣይድሕነካን እዩ” ይብል ቅዱስ ኦጎስጢኖስ። ኣብ ሰላም ምርካብ ኣምላኽን ሰብን ማዕረ እዮም ዝወፍሩ። ኣምላኽ ነዚ ነጻነት ኣልቢሱና። ነጻነትና ክንጥቀመሉ ክንጉድኡሉ ኣብ ኢድና እዩ። ጉዳዩ እንሆ ፈረስ እንሆ ሜዳ እዩ። ሰላም ኣብ ሓዲስ ኪዳን።

ኣብ ሓዲስ ኪዳን ሰላም ዝብል ቃል 92 ጊዜ ተደጊሙ ንረኽቦ እዚ ኸኦ ከምቲ ናይ ብሉይ ኪዳን ርድኢት ዝሓዘ እዩ። ካብቲ ልሙድ ናይ ሰላምታ ምልውዋጥ ክሳብ ዓጣቅ ትርጉም ሊዙ ንረኽቦ። “ሰላም እኃድገልኩም ኣሎኹ ሰላምይ እውን እህበኩም ኣሎኹ” ዮሐ. 14:27። ኣብዚ ክርስቶስ እቲ ዝጸበይዎ መስሕ ምዃኑ ይገልጽ። ሓዲስ ኪዳን ኢየሱስ ከምጽኦ ሰላም እቲ ኣብ መንጎ ኣምላኽን ሰብን ዝተገብረ ሰላም ምዃኑ እዩ ዝገልጸልና። ብሞትን ሕግማትን ክርስቶስ ምስ ኣምላኽ ተገሪቆና (ቆላስ. 1:20)፣ ነፍሲ ደቂ ሰብ ሰላም ተስተማቕር (ሮሜ. 5:1)፣ ስለዚ ብናይ ዓለም ነገራት ከይተረበሸት ትነብር። (ዮሐ.14:27፣ 16:33)። ኩሎም ክርስቲያን ንክርስቶስ ብምክታል ንኹሎም ዝጓነፍዎም ሰላም ክምነይሎም ይግባእ (ማቴ.10:12)። ከምቲ ክርስቶስ ንሓዋርያቱ ፣ሰላም ምላኻትኩም ይኹን እናበለ ሰላምታ ዘቕረበሎም ክርስቲያን ኣብ ነገድሕይም ብሰላም ክነብሩ ይግባእ (ሮሜ. 12:18፣ ኤፈ. 4:3፣ ዕብ. 12:14)። ወንጌል ኣብ ዓለም እናሰበኹ ሰላም ኣብ ግለ ሰባትን፣ስድራታትን ሃገራታትን ከምጽኡ ኣለዎም።

ኣብ ሓዲስ ኪዳን ወድሰብ ኣብ ምስጢር ኣምላኽ ከም ዝኣተወ ኢና እነገሩ። ኣብ ኣምላኽ ምፍልላይ የለን ኣምላኽ ሓደ እዩ፤ ኣምላኡ ዝኾነ ሰብ ነዚ ክመስል ግድነት እዩ ነዚ ክለብስ ድለት ኣምላኽ እዩ። ኣብ ጉዕዞ ሕይወቱ ገለ እዋን ካብቲ ዝወረሶ ድኹም ባህሪ ተፈጥሮኡን ባዕሉ ብዘእትዎ ጋሻ መንፈስን ይርበሽን ይርብሽን ሽቡ ዘይመልክቡ ለቢሱ ኣብ ጸልማት ይነብር እዚ ባህሪ ኩልና እዩ። ነዚ ረባሺ ባህርና ክንዕወተሉ እንክእለሉ ብዙሕ መገዲ ኣሎ፤ ኣብ ወንጌል ምልስ እዎ ንበል መላእኽቲ ሰማይ ልደት መድሓኒና ከበሰሩ ምስ ጀመሩ ዝበልዎ “ክብሪ ንኣምላኽ ኣብ ኣርያም ሰላም ከእ ኣብ ምድሪ ኣብ መንጎ እቶም እግዚአብሔር ዚሕጎሎም ሰብ” (ሉቃ 2:14) እናበሉ ከበሰሩ ንሰምዖም። ነዚ ሰላምታ መላእኽቲ ብዙሓት ክትርግምዎ ከለዉ “ሰላም ኣብ ምድሪ ነቶም ኣዕሩኽ እግዚአብሔር “ ኣብዚ እዞም መላእኽቲ ዝሓትዎ ዘለዉ ንሰላምን ዕርቅን ምስ ኣምላኽ ንሱ ኸኦ ብተግባር ሰባት ዝመጽእ ዘይኮነ ብኣምላኽ ዝውሃብ

ሰላም። ሰባት ንጸጋ አምላኽ መልሲ ክህቡሉ ከለዉ ነቲ ጽቡቕ ድለትን ፍቕርን አምላኽ ኡብ ሕይወቶም የማልኡ አለዉ ማለት እዩ።

ክርስቶስ ናብዚ ዓለም ዝመጸ ንደቂ ሰብ ሰላም ክህብ ምእንቲ እዩ። ሓቀኛ ሰላም ኡብ ክርስቶስ ጥራሕ እዩ ዝርከብ። ክርስቶስ ዝህቦ ሰላም ክንቅበሎ ከሎና ምሉእ ቅሳነት ሓጎስ የምጽአልና። አምላኽን ሰብን ክራኸቡ ከለዉ ሰብ ኡብ ክብ ዝበለ ደረጃ ይድይብ ማለት ኡብ ምልክት ኡብ ምሉእ ምትእምማን ኡብ ፍጹም ቅሳነት ከምኡ ሓጎስ ይኣቱ። ነዚ ክሰእን እንከሎ ሰብ ሽቡ የዕገርገር ይርብሽ ንርእሱ ረቢሹ ንኻልእ ዕንቅፋት ይኸውን ሽቡ ኡብ ናይ ህውከት ዓለም ምንግር ናተይ ይብሎ እሞ ሕይወት ንኣኡ ኡብ ምድሪ ጸልማት ይኾኖ። ኢየሱስ ነዚ ክንርዳእን ኡብ ሓቀኛ ሓጎስ ክንኣቱ ምእንቲ ሰላመይ ተቐበሎ ይብለና። ካብ ክርስቶስ ዝህቦ ሰላም ወጺእካ ሰላም ክትረክብ አይክአልን እዩ በዚ እዩ ቤተክርስቲያን ቡብኣዮኑ ክንዝክር ዘሎና ነገራት እና ደጋገመት እተስተምህረና።

እዋን ልደት ብፍሉይ ኡብ ሰላም ክንርከብ ዝሕግዝ እዋን እዩ። ነዚ መሰረት ገርና ትርጉም ሰላም ኡብ ግላውን ሓበራውን ሕይወትና ክንርእዮ።

1. ግላዊ ሰላም፡ ተፈጥርና ጎደሎ ምልክት ዘይብሉ ሰለ ዝኾነ ምሉእ ክኸውን ባሕርያዊ ድለት አልኦ ሰለዚ ኡብ ምልክት ክበጽሕ ጽምእት ሰለ ዘልኦ ነዚ ምልክት ዝህቦ ክረክብ ኩሉ ጊዜ ይቃለስ። እቲ ሓቀኛ ምልክት ዝረኽቦ ኡብ አምላኽ ጥራሕ እዩ። ነፍሲወከፍ ሰብ ብግሉ ንምልክት ክረብ ይጽዕር ኡብ መገዲ ጉዕዞ እንከሎ ብኻልእ ተማሪኹ ንአምላኽ ከይረኸበ ብአምሰሎ ይቃለል። ሰብ ብግሉ ንአምላኽ ክረክብ ክጽዕር አልኦ። ኡብዚ ናይ አምላኽ ጸጋን ናይ ሰብ ጸዕርን ክህሉ ይግባእ። እቲ ዕግበት ወይ ምልክት እንብሎ ብኻልኡ ወገን እዩ ዝርከብ። እዚ ምሉእ ዕገብት ኢልናዮ ዘሎና ሰላም ቅሳነት ምልክት ክንብሎ ንክእል። ግላዊ ቅሳነት መሰረት ናይ ሓባራዊ ቅሳነት እዩ። ግላዊ ርግኣት ኡብ ሓባራዊ ቅሳነት ዝመርሕ እዩ። እምብኣር ብግልና ሰላም ክህልወና ግድነት እዩ። ንኹሉ ምድራዊ ሕይወትና ከምቲ አምላኽ ዝደልዮ ክንመርሖ ግላዊ ሰላም ዝለበሰና ክንከውን ይግባእ። እዚ ብትምኒት ብጸሎት ጥራሕ ዝውሃብ አይኮነ ናይ ነፍሰኢ ወከፍ ሰብ ጸዕሪ ድለት ክሕወሶ የድሊ።

- ብግልኻ መሳራሒ ሰላም ምኻን። ቅዱስ ፍራንቸስቲስ ናይ ሰላምካ መሳርሒ ግበረኒ እናበለ ይጸሊ ከም ዝነበረ አምላኽ ብአይ ሰላም ክዘርእ አነ ከፍቅደሉ ልኡኽ ሰላም ክርስቶስ ክኸውን ምሉእ ድለት ክህልወኒ ይግባእ። ናይ ሰላም ልኡኽ ክትከውን ተወፋይነትን መስዋዕትን የድሊ ምክንያቱ ሰላም ድሕሪ ውድቀት ሰብ ብቐሊል ክትርከብ ዘይክአል ኮይኑ። ቀዳሞት ክርስቲያን ኡብ እምነቶም ጽኑዓት ሰለ ዝነበሩ ንበደት ንሞት ንሕማም ንማእሰርቲ እኮታ ንኹሉ ጸበባ ኩንኡ ክርእዩ ክኢሎም በዚ ምክንያት እቶም ዘሳቑይዎም ዝነበሩ ክሕጎሱ ክሰሙቑ ንሞት እናኸዱ ኡብ ክንዲ ሓዘን ሓጎስ ኡብ ክንዲ ብክኖት ሰሓቕ የርእዩ ሰለ ዝነበሩ በቲ ሕይወቶም ዝተቐየሩ እሞ ክርስቲያን ዝኾኑ ብዙሓት እዮም። ነፍሰወከፍ ክርስቲያን ሕይወቱ ናይ ክርስቶስ ምኻኑ ይምስክር ነሩ። ግላዊ ምስክርነት ንሰላም ወሳኒ ተራ አልኦ።

- ሰላም ካብ መስቀል እዩ እትውለድ። ጎይታናን መድኃኒናን ኢ.ክ. ኡብ መስቀል ምስ ሞተ ሰላም ሂቡን። “አስር ለስይጣን አግዓዞ ለአዳም፡ ይእዜስ ኮነ ፍሥሓ ወሰላም” ዝብል ጸሎት ኡብ ለይቲ ፋሲካ እንደግሞ ፍረ መስቀል ሰላም እዩ።

ኩሉ ሰላም ዝደለ ብመንጽር እዚ ምስጢር ክሳብ ዘይረከየ ትርጉምን ጣዕሚ ሰላምን ክርዳእ ይኸብዶ። ጉዕዞ ቀራንዮ ክንርኢ እሞ ኣብቲ ከቢድ ጸልማት ንኢዮሱስ ክንርኽቦ ሽዑ ንሱ ኣብ ብርሃን ትንሣኤ ከብጽሓና ኣብ ስቓይቱ ኣብ ሕማማቱ ሞቱ ክንሕወስ ግድን እዩ። ኣብ መጻልታዊ ሕይወትና ኣብ ኩሉ ንመስቀል ቦታ ክንህቦ ከሎና ኣብ ተስፋ ሰላም ኢና እንነብር። ትርጉም መስቀልን ተስፋ መስቀልን ዝርዳእ ዝርኢ ብሓቂ ዕውት እዩ። ንሞት ኣብ ሕይወት ክልውጥ ንጸልማት ኣብ ብርሃን ክልውጥ ተኸእሎ ኣለዎ። ሰብ ክርኢ ዘይክእል ንመስቀሉ ኣብ መንጎ ኣጸጊዑ እንተ ሓደገ እዩ። ክርስቲያን መስቀሉ ከውርድ እንከሎ ብዓለም ብሰይጣን ተሸነፉ ኣሎ ማለት እዩ። ሎሚ መስቀልካ/ኪ ኣበሎ ይርኤ ዮለን መስቀልካ/ኪ ንኢኹ/ሻ ክንብሃሃል ዮድሊ። ኣብ ታሪኽ ክርስቲያን ንሰላም ክምጽኡ ምልክት ሰላም ሒዞም ብዙሓት ከምተበገሱ ነንብብ። ምልክት ሰላም መስቀል እዩ። ንኣምላኽ ክንረኽቦ መስቀልና ጸርና ክንገግዝ ዮድሊ። ሰዓብቲ ክርስቲያን ተሰከምቲ መቀል እዮም። ቦቲ ተሰኪሞም ዘለው ሕጉሳት ኮይኖም ይነብሩ።

- ሰእነት ሰላም ሕማም የምጽእልና። ሰላም ከይትሰእን ናይ ነፍስወከፍ ድለትን ጸዕርን ዮድሊ። ኣብዚ ግላዊ ሰላም ብግለሰብ መጠን ከምኡ ናይ ሰድራ ከም ሓደ ኣካል ከሰምዕ ይኸእል። ሰላም ተነቓቓይ ብቐለል ክባራዕ ዝኸእል እዩ። ንሰላም ክዘርጉ ዝጎዩ ብዙሓት እዮም ካብ ኣቦ ሓሶት ዝኾነ ድድብሎስ ጀሚርካ። ሰብ ሰላም ክሰእን እንከሎ ይርብሽ እታ ቐዳመይቲ ስጉምቲ ዝወሰዳ ንመገዲ ኣምላኽ ሓዲጉ ኣብ ካልኡ ይዘንብል። ካብ ፍቕሪ ኣሕዋት ይርሕቕ። ኣብ ግዝያዊ ነገራት ኣድሂቡ ኣብ ሃተውተው ይነብር። ሰላም ዘይብሉ ናብራ ኩሉ ጊዜ ኣብ ጸልማት ኣብ ስቓይ እዩ ኣብ ዓለም ከሎኽ ሞት እዩ። ኣብ ሰላም ዘይብሉ ሕይወት ንዝነብሩ እንተ ረኤና ክንደይ ከም ዝላቐቐ ክንግምት ኣየጸግመናን እዩ። ሰላም ዝሰእነ ሕልና ጸቡቕ ክገብር ክመርሕ ከቢድ እዩ። ሰላም ዘይብሉ ሕይወት ግፍፂ ጭካኔ ክገብር ኣይጸግምን እዩ። ሰላም እምብእር ንግላዊ ሕይወትናን ጥዕናናን ዓቢ ጸልዋ ስለ ዘለዎ ኩሉ ጊዜ ክነተኩረሉ ግዲዳት ኢና። ንሰላም ብግልን ብሓባራን እንተ ዘይሰራሕናላ ኩሉ ጊዜ ክንላቐ ክነብር ኢና።

2. ሓባራዊ ሰላም፡ ሓባራዊ ሰላም ክንብል ከሎና ንሃገር፣ ቤተክርስቲያን፣ ዓለምና ከም ሓንቲ ክርኤ እንከሎ እዩ። ሰብ ብተፈጥርኡ ማሕበራዊ እዩ። ብሓንሳብ ክነብር ክተሓጋገዝ ናይ ነፍስወከፍ መሰል እና ሓለው ብስምምዕ ክነብር ፈጣሪ ዝሃቦ ጸጋ እዩ። ሰብ ኣብ መንጎ ሓልዮትን መሰልን ክብርን ኣብ ነነድሕዱ ከጉድል እንከሎ ሽዑ ዝተፈላለየ ጎነጽ የልዕል። ሰባት ነቲ ዝጠፈኤ መሰል ከብሪ ክመልሱ ዝተፈላለየ መጋበሪ ይጥቀሙ። ገለ ብረት ኣልዲሎም መሰልና ክሳብ ንረክብ ክንዋጋኦ ኣሎና ኢሎም ውግኦ ይእውጁ። ገለ ብሰላምዊ መገዲ መሰልና ክንረክብ ክንማጎት ኣሎና እናበሉ ሰላማዊ ሰልፊ ሰላማዊ ተቋውሞ እናገበሩ ምእንቲ መሰል ምእንቲ ሰላም ይቃለሱ። ኩሉ ኣብ ሓደ ጠርኒፍና እንተ ረከናዮ ምእንቲ ሰላም ሰብ ረጊኡ ቀሲኑ ክነብር ዝዓለመ እዩ። እቲ ኣገባብራ ግን ይፈላለ። ኣብዚ ክንዝንግዖ ዘይብልና ኩሉ ምእንቲ ሰላም ተበጊሶ ኣሎኹ ዝበለ ኩሉ ቅኑዕ ኣሎ ማለት ኣይኮነን። ገለ እዋን ብስም ሰላም ዘታልሉ ኣብ መንጎ ሰባት ኣለው ነዚ ታሪኽ ኣግሂዱ ይነግረና።

- ሰላም ብዓይኒ ቤተክርስቲያን፡ ቤተክርስቲያን ካብ መጀመርታ ኣበሳሪት ሰላም እዩ። እዚ ኸኣ ካብ መምህራ ዝወረሰቶ ትምህርቲ እዩ። ኣብ ኩሉ ሕይወት

ቤተክርስቲያን ሰላም ክትሰብኽ ኢና እንርእያ። “ገበርቲ ሰላም ውሉድ አምላኽ ክብሃሉ እዮም እሞ ዕዉታት እዮም።” ማቴ. 5፡9 ። ነዚ ኡብ እምነታ አሕዲራ ምእንቲ ሰላም ትሰርሕ። ብርድኢት ቤተክርስቲያን ሰላም ክንብል ከሎና ኡብ ሓቂ ተመርኩሰና ክንሰርሕ ንሓቂ ኡብ ዕዳጋ ከየውረድና ክንሰርሕ ወላ እውን ዋጋ ሞት ምእንቲ ሰላም ክንከፍል የሰምዕ። ሰላም ዝብሃል ኡብ ልዕሊ ርእሰኻ እተምጽኦ ዓወት እዩ። ኡብ ልዕሊ ጸላእትኻ እተምጽኦ አይኮነን። ሰላም ንጸላኢኻ አጥፊእኻ አይኮነን ዝመጽእ ንጽልኢ ቅርሕንቲ ካብ ልብኻን ልቢ ካልኦትን ክተጥፍእ ከሎኻ እዩ። መምህርና ክርስቶስ ንሰላም ኡብ መስቀል ኮይኑ ብኸመይ ከምትርኩብ አምሂሩና። (ዕብ. 2፡16) “ገብረ ሰላም በመስቀሉ” እናበልና ኡብ መስቀል ዘምሃረና ኩሉ ጊዜ ኡብ ጸሎታትና ንዝክር። ትርጉም ሰላም ብዕምቆት ክንርእዮ ከሎና ኡብ ሉቃስ 12፡51 “ናብ ምድሪ ሰላም ከምጽእ ዝመጸእኩዶ ይመስለኩም አሎ፤ ምፍልላይ ደኣ እምበር ሰላም ከምጽእ አይኮነንኩን ዝመጸእኩ” (ማቴ 10፡34 ኡብ ክንዲ ፍልልይ ዝብል ቃል “ሰይፊ” ይብል)፤ ነዚ ምስ አንብብና ዝገራጨ ሓሳባት ኮይኑ ይርእየና እንተኾነ ኢየሱስ እንታይ ዓይነት ሰላምን ሓድነትን የምጽእ እንታይ ዓይነት ሰላምን ሓድነትን ከአሊ መጺኡ ንዝብል ክንርዳእ አሎና። ንሱ ዝመጸ ሰላምን ሓድነት ናብ ጽቡቕ ዝመርሕን ከምኡ ናብ ዘለዓለማዊ ሕወት ዝወሰድ ክህበና እዩ መጺኡ። ንሱ ዝመጸ ናይ ሓሶት ሰላምን ሓድነትን ክአሊ ነቲ ንሕልና ሰብ ከም ዝድቅስ ዝገብር እሞ ናብ ዕንወት ዝወሰድ ከጥፍእ መጺኡ። ኢየሱስ ፍልልይን ወግእን ከምጽእ አይመጸን። ብዘኾነ ምምጽኡ ብርግጽ ምምቕቓልን ባእስን የምጽእ ምኽንያቱ ንሰባት ኡብቲ ወሳኒ ነጥቢ ከምዝበጸሑ ይገብርም። ሰባት ኡብቲ ሓቀኛ ውሳኔ ምስበጸሑ በቲ ዝተሞሀረም ናይ ነጻ ምውሳን ዕድል ዝተፈላለዩ መገዲ ይመርጹ። ቃላቱን ሕይወቱን ነቲ ሰባት ኡብ ልቦም ዝሓብእም ይቐልጹ። ሰምጾን ነብይ ንኢየሱስ ሕፃን ኡብ ሕቕፋ ምስ ሓዞ “እዚ ንብዙሓት ምኽንያት ውድቀቶምን ትንሣኤኦምን ክኸውን እዩ” ዝበሎ ኡብኡ ተፈጸመ። ቤተክርስቲያን እምብአር ካብ ጥንቲ ሰባኺ ሰላም ኡብ ውሽጣን ኡብ ከባቢኦን እያ። ሎጺ ኡብ ምሉእ ዓለም ደቂ ሰብ ብሓቀኛ ሰላም ናታቶም ገርም ክጉዓዙ ተስተምህርን ትሰርሕን አላ።

- ሰላም ኡብ መንጎ ሃገራትን አህዛብን፡ ኡብ መንጎ ሃገራት ከምኡ ኡብ መንጎ ዝተፈላለዩ ዓለታትን እምነታትን ሰላም ዓቢ ተራ አልኦ። ሓደ ኡብ ኩሉ ንዝፈላለዩ አህዛብ ሰላም ምስ ዝህሉ ጥራሕ እዩ ርግኣት ምዕባሌ ቅሳነት ክረኽቡ ዝክአል። ብኹሉ ማለት ብቋንቋ፣ ሃይማኖት፣ ዓለት፣ ባህሊ ዝፈላለዩ ግርጭት ኡብ መንግሥም ክህሉ እንክሎ ሓደ ንሓደ ከጥፍእ ከምኡ ሓደ ንሓደ ክመልኽ ምስ ዝጸዕር ሰላም ኩሉ ጊዜ ሕልጺ ኮይና ትርኩብ። ኡብዚ እዩ ቤተክርስቲያን ነቲ ሓቀኛ ሰላም ንደቂ ሰብ ክትሰብኽ ብዘያዳ ክተስተምህር ዘለዋ። ኡብ ብዙሕ ክፍሊ ዓለምና በዚ ሕማም ዝሳቐዩ ብዙሓት እዮም። ኡብ ርዋንዳ ብሩንዲ ኡብ ማከላይ ምስራቕ ዘለዉ ክርስቲያን ዝረኽቡም ሞትን ውርደትን፣ ኡብ ኮሙኒስት ሃገራት ንአመንቲ ክርስቲያን ዝወርድ ካብቲ ብዙሕ ክጥቀስ ዝክአል ኡብነታት ሓደ እዩ። እምብአር ነዚ ኡብ መንጎ ህዝቢ ክፍጠር ዝክአል ዓመጽ ስእነት ሰላም ኩልና ክንስከፈሉ ብፍላይ ከም ክርስቲያን ኡብዚ እዋናት ልደት ፍሉይ ጸሎት ክነዕርግ ይግብአና።

3. ሰላም ህያብን ሓልፍነትን እዩ። ሰላም ኡብ መንጎ ክልተ ግለ ሰባት ወይ አህዛብ ብሓንሳ ናይ ምንባር ተኸእሎ ክርኩብ ምእንቲ ብዝግበር ርክብ ክፍጠር ይክአል። ኡብኡ ሓቅን ርትዕን ይግበር። እዚ ምስ ዝህሉ ዘይሕለል ተወፋይነት ንቐጻልነቱ ይሓትት። ብኻልእ ወገን

ከአ ሰላም ህያብ አምላክ እያ። ኦብቲ አምላክ ዝፈጠሮ ኩሉ ሰሩዕ ከምቲ ንሱ ዝፈጠሮ በቲ ዝፈጠሮ ክኸይድ ንርእዮ። ድሕሪ ውድቀት ቀዳሞት ወለዲ እውን ብወገን አምላክ ንደቂ ሰብ ካብ ሓጢአት ነጻ ከውጽእ ከማና ሰብ ኮይኑ ተወለዱ። ክልቲኦም ፍጥረትን ድሕነትን ክንርእዮም ከሎና ናይ ሕይወትና ትርጉም ኦብ ዓለም ክርድኦና ይክእል።

- ሰላም ከም ህያብ፡ እግዚአብሔር ንብሕቲ ጥራሕ እምበር ዝኾነ ሰብ ገባር ሰላም ክኸውን አይክእልን። በዚ ምክንያት ገበርቲ ሰላም ደቂ አምላክ ይብሃሉ። ንሳቶም አምሳሉ እዮም፤ ንኣኡ የንጸባርቹ፤ ንሱ ዝገብሮ ይገብሩ። ኦብ ፍሊጲስጥስ 4:4 “ሰላም አምላክ ክብል እንከሎ ከምኡ ኦብ ሮጫ. 15:33 አምላክ ሰላም ክብል እንከሎ ናይ ተፈጥሮ ወይ ናይ ድሕነት ይኹን ኩሉ ካብ አምላክ ዝምንጨኤ እዩ።ሰላም አምላክ ዝህረ ወይ ዝገብሮ ጥራሕ አይኮነትን እትገልጽ እንታይ ድኣ እግዚአብሔር እንታይ ምጳኑ ትገልጻልና። ሰላም ኦብ እግዚአብሔር እትርከብ እያ። ኦብ ሰላሴ እንተ ረኤና ኦብኦም ሰለስትነት አካላትን ፍጹም ሓድነት ናይ ፍቕሪን አሎ። ሰለስተ ክንሶም ሓደ እናበልና ንገልጽም። ኦብ ናይ ቤተክርስቲያን መዝሙር “ባሕሪ ሰላም” እናበልና ንጽሊ። ኦብ ጽሑፋት “Pseudo- Dionysius” ብዛዕባ አምላክ ሰላምን ፍቕርን አስማት እግዚአብሔር እየን ዝብል ንረክብ። ቅዱስ ጳውሎስ ኦብ ኤፈ። 2:14 ክርስቶስ ሰላምና እዩ እናበለ ይገልጽ። “ ሰላመይ አህበኩም አሎኹ”(ዮሐ. 14:27) ክብል እንከሎ ንርእሱ እዩ ዝህረም ዘሎ።

- ኦብ መንጎ ሰላም ከም ህያብን መንፈስ ቅዱስን ዘይብተኹን ርክብ አሎ። ኦብ ለይቲ ትንሣኤ ኢየሱስ ንሓዋርያቱ ብሓደ እስትንፋስ ሰላምን መንፈስ ቅዱስን ሂብዎም። “ሰላም ምላኻትኩም ይኹን” (ዮሐ 20:21)። እዚ ምስበለ ኦብ ልዕሊያም ኡፍ እናበለ፤ “መንፈስ ቅዱስ ተቐበሎ ኢልዎም” (ዮሐ 20:22)። ሰላም ይብል ቅዱስ ጳውሎስ፤ ፍረ ናይ መንፈስ እያ (ገላ. 5:22)። እዚ ሰላም ግን እንታይ ዓይነት ሰላም እዩ። ቅዱስ አጎስጢኖስ ክገልጽ እንከሎ “ሰላም (calm that comes from order) ካብ መስመሩ ወይ ስርዓቱ ዝሓዘ ህድኣት እትመጽእ እያ ይብላ”። ነዚ ከበራርህ ቅዱስ ቶማስ ሰለስተ ዓይነት “order” ስርዓት አሎ ይብል። ምስ ነፍሱኻ እትገብሮ ስርዓት። ምስ አምላክ እትገብሮ ስርዓት፤ ምስ ካልእ ሰብ እትገብሮ ስርዓት። ከምኡ ኸአ ሰለስተ ዓይነት ሰላም አሎ ውሽታዊ ሰላም ማለት ሰብ ምስ ነፍሱ ሰላም ክህልዎ እንከሎ፤ ምስ አምላክ ሰላም ክህልወና ከሎ፤ ኦብዚ ሰብ ሰብ ብምልኡ ኦብ ትሕቲ አምላክ ምጳኑ ክቐበል እንከሎ እሞ ብምሉእ ኦብ ትሕቲ ድለት አምላክ ክኸውን እንከሎ። ሳልሳይ ከአ ሰላም ምስ ከማና ዝአመሰሉ ሰብ ዝህልወና። ሰብ ምስ ኩሉ ብሰላም ክነብር እንከሎ።

- ሰላም ከም መዝነት፡ ር.ሊ.ጳ. በነዲክቶስ 16 ከምዝብልዎ ሰላም ህያብ ጥራሕ አይኮነን ሓልፍነት ተልእኮ፤ ግቡእ እውን እያ። ዋና ሰላም ባዕሉ አምላክ ካብ ኮነ ንሕና ተቐበልቲ ሰላም ካብ ኮና ንሰላም ክርስቶስ ክነመሓላልፍ ሓልፍነት መዝነት አሎና። ሰላም አምላክ ሰላም ክርስቶስ ኢና እነመሓላልፍ “ንኹሉ ምርዳእ ጸብለል እብሎ” (ፍሊጲስጥስ 4:7)። “ካብ እግዚአብሔር አሮናን ካብ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስን ጸጋን ሰላምን ንኣኻትኩም ይኩን” (ሮጫ. 1:7)። ነዚ ሰላም እዩ ጳውሎስ ናብ ሰብ ሮጫ

ዘመሐላለፈሎም። ንሕና ምንጪ ሰላም ክንከውን ኣይንኸእልን ኢና እንታይ ድኦ ምሳርሕቲ ወይ ኣመሐላለፍቲ ሰላም ኢና ክንከውን እንኸእል። ቅዱስ ፍራንቸስኮስ ምስ እዚ ይሰማማዕ “ ኦጎይታይ ናይ ሰላምካ መሳርሒ ግበረኒ” እናበለ ጸልዩ።

ናይ ሰላም መሳርሕ ክትከውን ምስቲ ምንጪ ሰላም ኩሉ ጊዜ ሓደ ክትከውን ኣሎካ እዚ ኸኣ ምስ ድላይ እግዚአብሔር ሓደ ምኻን እዩ። ምንጪ ውሽጣዊ ሰላም ብምሉእን ብቐጻልን ኣብ ዘተሓደሰን ኣብ ትሕቲ ድላይ ኣምላኽ ኮንካ ምጉግዘ እዩ። “ኣብቲ ቅንኣት ንኣይ ይጥግመኒ ዘብል ስምዒትን ዘለዎ ኣብኡ ምፍራሥ ሥርዓትን ኩሉ እኩይ ግብርን ኣሎ። እታ ኻብ ላዕሊ ዘኾነት ጥበብ ግን ቅድሚ ኹሉ ንጽሕቲ እዩ። ድጋር ሰላማዊት፣ ሕያወይቲ፣ ሰማዕ፣ ምሕረትን ጽቡቕ ፍረን ዘመልኤት፣ ሻርነትን ግብዝናን ዘይብላ እዩ። ብሰላም ዝዘርኡ ገበርቲ ሰላም ፍረ ጽድቁ ይጻጽዱ” (ያዕ. 3:16~18)። ኩሉ ሰላም እምብኣር ካብዚ ግላዊ ኩነት ክጅምር ኣልኦ። ሰላም ካብ ልቢ ክብገስ ኣልኦ። ዮሐንስ ጳውሎስ ፪ ብ1984 ንመጻልቲ ዓለም ለኻዊ ሰላም ኣብ ዝሃብዎ ኣስተምህሮ ኣርእስቲ “ ካብ ሓዲስ ልቢ፣ ሰላም ትውለድ” ይብሉ።

መደምደምታ፡

ሰላም እምብኣር ካብ እግዚአብሔር ተበጊሳ ብደቂ ሰባት ኣትትግበር እዩ። ሰላም ካብ ኣምላኽ ፈሊና ክንርእዩ ከሎና መልክዓን ዓላምኣን ትቕይር። ሰላም ካብ ልቢ ሰባት ክትብገስ ከላ ሓቂ ኣልኦ።

ኣብ እዋናት ልደት ሰለ ዘሎና ምስ ኣምላኽ ዘሎና ርክብ ክንርእዩ ክንግምግም እዋኑ እዩ። ኣብ ግላዊ ሕይወትና ኣቲና ክንፍትሽ ክንሓትት ይግብኣና። ኣብ ሓዳር ዝርከቡ ኣብ ሓዳርም ብግሎም ዝነብሩ ምስ ህይወቶም ኩልና ኣብ ውሽጥና እስከ ንኣቶ እሞ ንሰላም ንርከባ። ሰላም ኣብ መሸጻጉር ልብና ሓቕቓ ተረፋ ከይትህሉ እስከ ንድለዎ። ሰላም እንተ ዘይብልና ንርእስናንን ንኸልኦትን ጸገም ክንከውን ኢና። ካብ ጸገም ወጺእና ነቲ ክርስቶስ ዘምጽኣልና ሰላም ንቀበሎ። እንታይ ንግበር፣ ንዘሓልፈ ንሰሓ ንእተወሉ እሞ ጌጋና ተኣሚና ኣብ መንበረ ኑዛዜ ንቅረብ ምሉእ ዕርቂ ክንረክብ። ተጋግዮ ጥራሕ ኣይኣክልን ክንብርከኽ ክንክሕስ ኣሎና ኣብ ሓዲስ ሕይወትን ተሓድሶን መታን ክንኣቲ። ሰላም ብጻይላን ጣቕዕትን ብሆህታን ኣይትመጽእን እዩ። ሰላም ኣብ ሕልናኻ ተመሊስካ ዘተ ምስ ኣምላኽ ምስ ኣቶና ከምኡ ንኣምላኽ ብዓይኒ ሕልናና ክንርእዩ ምስጀመርና እዩ እትመጽእ። ሰላም ንኣምላኽ ኣብ መንጎና ምስ ገበርናዮ እሞ ብእምነት ጸኒዕና ኣብ ኩሉ ንኣኡ ቀዳምነት ህብና ሕይወትና ምስ መራሕና ሽዑ ሰላም ምሳና ኣላ።

ኩሉና ኣብ ልደት ምድጋኒ ገጽና እንጉግዘ ዘሎና ክንቅረብ ክንሰናዶ ይግባእ። እቲ ቅድሚ 2000 ዓመት ኣብ ዓዲ እስራኤል ኣብ በዓቲ ቤተሓሔም ዝተወልደ ሎሚ ሰላም ክህበኒ ኣብ ልበይ ኣብ ልብኺ/ኻ ክውለድ ይሓትት ኣሎ እሞ ቢታ ልብና ኣጽሪና ዕርቂ ሰላም ኣዊጅና ልበይ ቀሪበላካ ኣሎኹ እሞ ኣብ ልበይ እቶ ናትካ ግበረኒ ንበሎ።

ማርያም ካብቲ ብዙሕ ኣሰማታ ሓደ ንግስተ ሰላም እዩ ምኽንያቱ ከኣ ኣምላኽ ካብኣ ተወሊዱ ንኣና ንደቂ ሰብ ሰለ ዝድጋነና። እሞ ነዛ ንክርስቶስ ብምውላዳ ሰላም ዘምጽኣትልና ሎሚ እውን ሰላም ኣውህብና ኣብ ሕልናና ሰላም ክንረክብ ኣብ ኩሉ ሕይወትናና ሕይወት ካልኦትን ሰላም ከምዝፍጠር ግበረ ንበላ።

ንኲልኹም ነዚ መደብ ካብ ርሑቕን ቀረባን ኮንኩም እትከታተሉ ብፍሉይ ከኣ ነዚ መደብ እትመርሑ ልደት መድኃኒና ኣብ ኩሉ ሰላሙ ሂቡ ተቐበልቲ ጸጋን ምሕረትን ይግበርኩም ብሩኽ ብዓለ ልደት ንኲልና። ንሃገርና ሰላም ንዓለምና ሰላም የውርደልና። ብሩኽ ልደት !

አባ ንጉሠ ፍሥሐ።